№. 60

Бшїй: 22 декемврїе 1829

АЛБИНА РОМѪНЕАСКЪ

ГАЗЕТЪ ПОЛИТИКО-ЛИТЕРАЛЪ

РОСЇА

Дȣбъсарїй 7 декемврїе. Ѥѯ. са Генералȣл де кавалерїе Контеле Палин, сосинд де кѫрѫнд дела Андрїанополе ꙟ орашȣл нострȣ, аȣ ꙟтрат Ерй ꙟкарантинъ; дȣ-дȣпъ че ва ꙟмплини терминȣл хотърѫт Ѥѯ. са ва пърчеде май ꙟнаинте.

БЕСАРАБЇА

Сатȣнов, 2 декемврїе. Тот корпосȣл Генералȣлȣй де кавалерїе Контелȣй Палин саȣ ꙟторс дела Рȣмелй ши аȣ трекȣт Дȣнъреа. Дȣпъ ѡрѫндȣелиле карантиней саȣ черчетат офицерїй де тоате раигȣриле ши солдацїй ачестȣй корпос; ши нȣ саȣ афлат ничй ȣн болнав кȣ препȣс. Тоате багажїиле ши лȣкрȣриле саȣ кȣръцит кȣ де амъръȣнтȣл фъръ ничй ѡ ертаре. Ачест корпос есте алкътȣит де регментеле де инфантерїе де Нева, де Софїа, де Нарва, де Карпов, де Олонец, де Шлиселбȣрг, ши де Ладога; де вѫнъторй: ал 10, 11, ши 12; де хȣсарй: де Елисавет-град, а Архидȣкȣлȣй Фердинант, де Иркȣцй ши де Павло-град; де компанїиле де артилерїе: де батерїе 12 ши 3; де артилерїе ȣшоаръ 3 ши 4; де артилерїе кȣ кай.

КОНСТАНТИНОПОЛЕ

(Кȣрїерюл де Смирна)

Чеа май маре линище ꙟмпъръцеще ꙟ капиталъ, ши тоате ꙟтръ їаръш пе ꙟчет ꙟн ѡрѫндȣѧлъ обичнȣитъ. Новиталеле провинцїилор сѫнт асемене прїинчоасе. Ръскоала че аȣ фост ꙟкипȣит Еничерїй фолосиндȣсъ де стареа ченеорочитъ а църей ши дин бȣимъчала ѡкѫрмȣирей, саȣ алинат кȣ ачеаш исправъ ка ши ла 1826 ши нȣ ласъ астъѕ ничй ѡ ȣрмъ де нелинищире. Нородȣл че ꙟчепе а симци їаръш одихна дȣпъ 8 ань де ръѕбою ши ѕбȣчȣмърй ꙟмижлокȣл кърора аȣ авȣт а сȣфери атѫте жъртфе, ле ȣитъ акȣма, се ласъ кȣ ꙟкрединцаре ꙟнъдеждеа челор вїитоаре ши департе де асъ ꙟпротиви ꙟбȣнътъцирей лор че поате ꙟкипȣи ѡкѫрмȣиреа са, ащептъ дин противъ кȣ линище ши кȣ ѡ доринцъ хотърѫтъ ачеле бȣне ꙟноирй, прин кариле аȣ се ꙟтре ꙟн администрацїе, ѡрѫндȣѧла ши дрептатеа. Сфѫршиндȣсъ ръѕбоюл, Ел есте ꙟкрединцат къ рълиле лȣй се вор сфѫрши кȣ дѫнсȣл, ши ар фи маре грешалъ де а амъци ачест сентимент де ꙟкредере ꙟтемеїет пе ѡ неапъратъ невоїе. Аша дар ѡкѫрмȣиреа аре де а ꙟплини марй даторїй ши а кѫщига ѡ славъ пре видератъ, тоате ꙟгрижириле сале де а организа де ѡ датъ кȣ сис-

тимаса чѣ милитърѣскъ, ши ѡ системъ дин лъȣнтрȣ че се радимъ пе темеюриле примите астъз ꙟтоате църиле бине регȣлате. Воинца Сȣлтанȣлȣй пентрȣ исправа ачестор скимбърй че сѫнт неапърат де невоїе Єсте астъз ꙟдестȣл кȣноскȣтъ. Акȣм Єсте рѫндȣл ачелора че стаȣ ꙟпрецȣрȣл лȣй, де ал аџȣтора, ши де ажȣдека къ кȣ кѫт народȣл Єсте май мȣлцъмит де окѫрмȣире, кȣ атѫта пȣтерѣ стъпѫнȣлȣй ши ꙟсȣш а лор вафи май статорничитъ.

ꙟ щїинцарѣ бътълїей че аȣ ȣрмат ꙟтре корпосȣл Контелȣй Пашкевичй ши аСераскерюлȣй де Єрзерȣм, ȣнде ѡщиле ачестȣй де пе ȣрмъ аȣ фост май де истов пръпъдите, аȣ фост фоарте симцитоаре пентрȣ Сȣлтанȣл, а кърȣѧ старе сȣпърѫчоасъ причинȣеще ꙟдеобще маре ꙟгрижире. ꙟ зилиле трекȣте саȣ вѫзȣт ѡ привалъ кȣрїоазъ де май мȣлте корѫбїй гречещй че аȣ трекȣт каналȣл чел маре, мергѫнд ла марѣ неагръ кȣ пѫнзиле дескисе ши сȣпт стѣг націонал; єле Єра май мȣлт ꙟкъркате кȣ ȣнт де лемн ши кȣ вин. Дȣпъ глъсȣирѣ кореспондентȣлȣй де Нȣренберг, динтрȣнтѫю аȣ врȣт а опри ꙟтрарѣ ачестор корѫбїй ꙟ Дарданеле, ди саȣ ꙟвоит ꙟсъ ꙟн ȣрмъ прин мижлочирѣ консȣлȣлȣй Єнглизеск, сȣпт кондиціе ка съ пȣе џос стѣгȣл греческ.

ГРЕЧЇА

Ла зїоа Краюлȣй аȣ сосит аиче порȣнка пентрȣ пърчедерѣ ѡщилор, дакъ ачѣстъ новита аȣ причинȣит бȣкȣрїе ꙟтре солдацїй ши офицерїй францȣзещй, ꙟтре гречй аȣ лъцит ѡ тристъ мѫхнинȣне. Астъзй съ ащѣптъ ꙟсȣшй Контеле Каподистрїа, ꙟсъ тоате ȣрмъриле лȣй вор фи зъдарниче, кѫчй порончиле Гȣвернȣлȣй Францȣзеск се пар афи не клинтите.

Кȣрїерюл Францȣзеск ꙟщиинцазъ дȣпъ скрисориле дела Наварин дин 11 ноемв: къ дешъртарѣ Гречїей де трȣпеле Францȣзещй сарфи ꙟчепȣт, ши ла 11 ноем: сарфи ꙟбъркат регіментȣл ал 58 ле кариле пъзѣ четатѣ Корои, ши къ арфи май рѫмас нȣмай кѫтева персоане де ꙟџинерй ши артилерй, ши ꙟтоатъ Морєа сарфи май афлѫнд кȣ персоанеле диреґъторїале ꙟсъ ла 2000 де бърбацй, карїй пѫнъ ꙟтрѡ лȣнъ де зиле се вор ꙟбърка ши ачещїа. Паша де Атена аȣ примит кȣ бȣнътате пе Д. Колонел Бори, асеминѣ ши алцй ꙟвъцацй Францȣжй вор визита ачѣстъ веке четате май ꙟнаинте де порнирѣ лор. Мониторюл Францїей кȣпринде ȣрмъторюл абстракт дин репортȣл Контр-адмиралȣлȣй Францȣзеск Розамел, Командантȣл ȣней дивизїй а Ескадрей Францȣзещй депе марѣ албъ, скрис ла Наварин 16 ноемврїе, къ ꙟноаптѣ спре 16 ла 11 чѣсȣрй еѵропїенещй стѫрниндȣсе ѡ кѫмплитъ фȣртȣнъ, ȣн фȣлџер кѫзȣ ꙟ четъцѫѧ Наваринȣлȣй ȣнде се афла Єрбърїиле ши ꙟтрȣн момент апринзиндȣсе атѫт зидȣриле кѫт ши тоате зидириле се сбърѫтȣиръ ꙟ аер. Кȣтремȣрȣл причинȣит фъкȣ нȣ пȣцинъ стрикъчȣне ши афаръ де четъцȣе май вѫртос ꙟ политїе, ȣнде ничй ѡ касъ наȣ рѫмас де асе лъкȣи. 101 осташй де артилерїе ши ꙟџинерїе карїй лъкȣѧ ꙟ Касемете саȣ фъкȣт жъртвъ ачестей перикȣлоасе ꙟтѫмплърй. Ши пѫнъ акȣм саȣ афлат 17 морцй, 78 рѫницй ꙟтре карїй ши ȣн офицерю де артилерїе, їаръ 6 се прѣпȣн афи ꙟгропацй сȣпт нърȣирй.

МАРѢ БРИТАНІѦ

Жȣрналȣл Єнглизеск нȣмит Бритистраванле, зиче къ фоарте декрезȣт Єсте кȣм къ вредничїа де Краю саȣ Президент ал Гречїей кȣ тоате челе ȣрмътоаре ачестȣй тїтлȣ се вор пȣте да Принципȣлȣй Леопола де Саксен Кобȣрг. Ши ди сева кѫȣта ачѣстъ ꙟтребаре дин тоате пърциле, кȣ греȣ поате се ва афла ȣн алт бърбат май кȣвїинчос пентрȣ ачест локȣ де кѫт нȣмитȣл Принцип. Челе ꙟтѫїе ꙟсȣширй кариле рекомендȣеск пре ачест бърбат сѫнт: къ Єл дела сосирѣ са ꙟн Єнглитера аȣ депринс практичиле фолосȣрй але ȣней слободе конститȣцїй; ши ꙟсемнателе сȣме, че капътъ Єл дин Єнглитера ка ȣн вѫдȣвою дȣпъ Принцеса Аȣгȣста сора Краюлȣй, жл ꙟдестȣлѣзъ а нȣмай аве требȣинцъ де а ꙟгреȣе финанцеле Гречїей ла ꙟтимпинарѣ келтȣелелор кȣрцей сале; ши

ꙟсфѫршит характирꙋл сѣꙋ ꙟ привирѣ а-тѫт ачелор остѫшещй, кѫт ши ачелор политичещй Есте кꙋноскꙋт тꙋтꙋрор челор марй, Ел кꙋ аџꙋнџерева ꙟплини ꙟнтересантеле даторій черꙋте дела вредничіа кемѫрей сале.

ПАРИС

Рѫзбоюл че саꙋ апринс ла Мезико се веде кѫ нꙋ ꙟспѫймѫнтѣзѫ пе персоанеле че аꙋ фѫкꙋт хотѫрѫре де амерџе спре аш кѫꙋта норокꙋл ꙟтрꙋ ачѣстѫ царѫ фрꙋмоасѫ. Песте 100 де трекѫторй аꙋ пꙋрчес дела Хавре ла Вера-Крꙋц, пе корабіа нꙋмитѫ америка. Ꙟтрꙋ ачест нꙋмѫр маре де трекѫторй се афлѫ мꙋлцй мещерй де мѫїестрій фелюрите. Ій вор десбѫрка ла Газаккꙋалкос, колоніе ноꙋѫ че се алкѫтꙋеще ꙟн голфꙋл Мезикꙋлꙋй, лѫнгѫ синꙋл де Кампеш, пе малꙋриле ꙋнꙋй рѫꙋ че поате цине корѫбїиле. Ачещй ной колонй (Бежѣнарй) вор лѫкꙋи ѡ царѫ десфѫтатѫ, пѫнѫ акꙋма фечоарѫ, ши ꙋнде прекꙋм се зиче тоате креск кꙋ ꙟбелшꙋгаре, дин причина родничїей пѫмѫнтꙋлꙋй, каре абіе саꙋ скос дин кꙋрѫтꙋрѫ.

Ачещїа сѫнт май тоцй мещерй сѣꙋ лꙋкрѫторй прекꙋм дꙋлгерй, столерй, ротарй, лѫкѫтꙋшй, кроиторй. кꙋрѫларй, ши ч. Ꙟтре їй се афлѫ шѝ ꙋн спицер ши ꙋн дофтор, їй аꙋ фост ꙟдемнацй де кѫтрѫ ѡ соціетате дин Парис, карѣ аꙋ нѫймит ачѣстѫ корабіе. Ꙟтре ачещй ной колонй се вѫд афи ши нище тинерй прекꙋм ши фимей тинере че Ес дин капиталѫ, кꙋ нѫдежде кѫ вор афла кꙋ чеш ꙟделетничи хѫрничїа ла локꙋл ꙋнде аꙋ сѫй дꙋкѫ; ꙟсѫ ворфи фоарте ꙟшѫлацй кѫнд вор требꙋи се лꙋкрезе пѫмѫнтꙋл, ши поате а апꙋка ши армеле пентрꙋ апѫрарѣ церей ꙋнде аꙋ сѫ лѫкꙋѧскѫ.

ОПАНІЯ

Аиче се ворбеще деспре ѡ ноꙋѫ Езпедиціе асꙋпра Мезикꙋлꙋй. Краюл се афлѫ ꙟдеплинѫ сѫнѫтате ши фоарте лꙋкрѫторю ꙟделетничиндꙋсе кꙋ пꙋнерѣ ла кале а касей сале, се поартѫ кꙋ фоарте маре крꙋцаре ꙟтоате политичиле сокотїџе ши ꙟмпинџе тоате интрициле. Ꙟлок де ꙋн капитан де гвардіе сѫвор рѫндꙋи 4 ши се ва ꙟформа ѡ компаніе де гвардіе сꙋпт нꙋме де Фланкведорес; ꙟ скꙋрт Кꙋртѣ Мадритꙋлꙋй ва кѫпѫта їарѫш аса веке стрѫлꙋчире. Кодичеле негоцꙋлꙋй ꙟтокминдꙋсе сева деплини, Министрꙋл Финанцꙋлꙋй Л. де Балестерос карїле саꙋ ꙟсерчинат а ꙟтокми ши а фаче ꙟдестꙋларе ачестꙋй рам ал бениткꙋлꙋй ши келтꙋелилор статꙋлꙋй, стѫрꙋе апꙋне ла кале ши ачест интерес. Аиче пела ноємвріе ковѫршѣ ꙋн калд ши плоꙋос тимп, їарѫ ꙟ Андалꙋзїа ꙋскѫчꙋне ши аршицѫ де 67 пѫн ла 78 граде.

Ꙟ зилиле ачесте капитанꙋл Генерал ал провинціей Навара, ꙟбрѫкат ꙟстрѫлꙋчитꙋл ꙋниформ ши ꙟподобит кꙋ тоате ординеле сале и ꙟсоцит де 2 компаній де гранадирй, ꙟтрѫ ꙟ шала аꙋдїенцїей дин Пампелꙋна капитала нꙋмитей провинцїй. Жꙋдекѫторій чекѣр атꙋнче се адꙋнасе вѫзѫнд ачѣста се кꙋпринсе де ѡ маре сфїалѫ; Нꙋвѫ темецй лѣꙋ зис Вице-Краюл, нꙋ вий се ва фаче вреꙋн рѫꙋ, фѫрѫ вѫ декларꙋеск кѫ дꙋпѫ порꙋнка Краꙋлꙋй сѫнтецй скошй дин дирегѫторіе, декй мерџецй де аиче. Домнїй жꙋдекѫторй нꙋмай ашепт їарѫ адоꙋа порꙋнкѫ, ши Вице Краюл аꙋ ашезат пре алцїй нꙋмицй жꙋдекѫторй.

АМЕРИКА

Жꙋрналеле американе ворбеск мꙋлте деспре катарактꙋл (*) де Ніагара, ꙋнде пела октоꙟ аꙋ спарт мꙋлциме де стѫнчй марй, че аменинца сꙋрпаре; апои аꙋ слобозит ѡ корабіе микѫ, карѣ ꙟсѫритꙋрѫ, перзиндꙋшй катаргꙋриле аꙋ ешит десꙋпра апей, ши ловинд ꙟтрѡ стѫнкѫ саꙋ сфѫрѫмат, ꙟсфѫршит ꙋн ом аꙋ кꙋтезат а сѫри дин вѫрвꙋл катарактꙋлꙋй ꙟ адѫнчиме, ши ка ѡ минꙋне аꙋ скѫпат афарѫ ꙟтрег ши сѫнѫтос.

(*) Катаракт се зиче кѫдерѣ апей де ла ѡ ꙟнѫлциме май маре; ꙋнеле сѫнт фирещй їар алтеле мещешꙋџите. Ꙟтре челе дин тѫй май вестите сѫнт: ꙟн Европа катарактꙋл Ринꙋлꙋй, ꙋн чѣс департе де Орашꙋл Шафхꙋза ла хотарꙋл Елвецїей деспре мѣзѫноапте; ꙟн Африк-

ка катарактꙋриле Нилꙋлꙋй; ꙟн Америка де мѣꙁъ ꙁи мареле катаракт де Парина, ши ꙟчѣ де мѣꙁъноапте катарактꙋл де Нїагара, чел май маре ꙟ лꙋме. Апеле лꙋй адꙋнѫндꙋсе дин май мꙋлте рѫꙋрй ши лакꙋрй марй тоате ꙟпреꙋнате ꙟтре сине, кꙋ 4 миле францꙋꙁешй май сꙋс дела гꙋра лор ꙟ марѣ Атлантикъ, даꙋ писте ꙋн опꙋст фиреск, ши върсѫндꙋсъ ка дин тꙋн мꙋнте кад дрепт ꙟџос ла ѡ ꙟнълцимe де 30 стѫнжинй кꙋ атѫта търїе ꙟкѫт пъмѫнтꙋл се симте кꙋтремꙋрѫдꙋсъ, їаръ сфъръмътꙋл апелор ши ꙟфрикошатꙋл вꙋет кареле ꙟн адѫнка тъчере а сингꙋрътъцей се аꙋде пин прецꙋр ла депъртаре де 50 чѣсꙋрй, причинꙋеще ꙟн аапропїере ѡ асꙋрꙁире не спꙋсъ, спꙋма апелор че сар аиче їаръш ꙟсꙋс ла 40 палме, се рѫдикъ ꙟнегꙋрй де абꙋрй ка ши ноꙋрїй черюлꙋй кътръ карїй съ ꙟналцъ, де се пот веде ла депъртаре де 12 миле ши кꙋ атѫта мꙋлциме ꙟкѫт департе се паре къ рѫꙋл съварсъ ꙟтрѡ пещеръ де фок че прифаче ꙟдатъ тоатъ апа ꙟн абꙋрй, акърора ꙋмеꙁалъ стръбате пѫнъ ла оасъ пе кълъторїй че стаꙋ адесъ ши привеск ꙟдепъртаре. Пела амѣꙁъ ꙁи дела 4 ши пѫн ла 8 чѣсꙋрй, ачест сꙋл де негꙋръ албиндꙋсъ фоарте ла лꙋмина соарелꙋй се въꙟеще кꙋ ѡ мꙋлциме де кꙋркꙋбее, ши порниндꙋсъ ꙋн вѫнт ꙋшор, атꙋнчй стрълꙋчитоареле метеоре се пꙋн ꙟмишкаре, се ꙟдоеск, се рѫшкиръ ши деспърциндꙋсе плꙋтеск ꙟкоаче ши ꙟколе пѫнъ че се фак невъꙁꙋте. Привѣла де ла цѫрмꙋриле рѫꙋлꙋй ши дела островꙋл кꙋркꙋбеꙋлꙋй ꙟкипꙋеще ѡ фрꙋмсецъ ши десфътаре не спꙋсъ, їаръ ла адѫнк ꙋнде перїергїа ꙋнор кълътори кꙋтѣꙁъ примеждꙋиндꙋсъ а ꙟтра пинтре стѫнчй ꙟсꙋш сꙋпт катаракт, тоатъ подоаба ачестꙋй плъкꙋт феномен се скимбъ ꙟфїорй ши гроаꙁъ, прин ꙁбꙋчꙋмарѣ пъмѫнтꙋлꙋй, прин ꙟтиндерѣ кꙋркꙋбеилор ꙁꙋгръвицй пе пѫꙁа апей че се варсъ кꙋ ꙋн ꙁгомот ꙟфрикошат, прин пръпастїа малꙋрилор ши сꙋрпътꙋриле де стѫнчй, каре тоате пꙋн ꙟнаинтѣ окилор ѡ икоанъ плинъ де спаймъ ши мърире. Адѫнчимѣ рѫꙋлꙋй май сꙋс есте де 500 стѫнжинй ши адѫнчимѣ фоарте маре, ꙟсъ кꙋрцерѣ лꙋй есте репеде фоарте ши нерегꙋлатъ; май сꙋс де катаракт, нꙋмай ла доꙋъ чѣсꙋрй депъртаре поате чинева кꙋтеꙁа фъръ примеждїе а лꙋнтри песте рѫꙋ; май ꙟџос трацерѣ апей атѫта есте де репеде ꙟкѫт ръпеще тоате кꙋ сине; пещїй пре кꙋм ши ꙋршїй, порчїй сълбатичй, чербїй, капреле, ши алте добитоаче че каꙋтъ а ꙟнота пе аиче, се алꙋнекъ лъсѫндꙋсъ ꙟтѫю фъръ грижъ ши кꙋ оарешче плъчере ла трацерѣ апей кѫнд де кѫнд май репеде, пѫнъ кѫнд тѫрꙁїꙋ причепѫнд примеждїа аџꙋнг де се пръпъдеск кꙋ грешала лор ꙟн адѫнчиме. Ѡ черкаре веститъ ꙟ филиле американе, де а слобоꙁи ѡ корабїе кꙋ май мꙋлте фїаръ тарй песте катарактꙋл де Нїагара, спре а виде, дакъ корабїа ши фїаръле вор пꙋте цине ачѣстъ ꙟфрикошатъ испитъ, аꙋ авꙋт лок ла 5 септемврїе 1827 ꙟ фїинца а 30 пѫн ла 40 мїй привиторй, корабїа аꙋ погорѫт не сфъръматъ песте сꙋрпътꙋра ꙟтѫїе ши адоꙋа атꙋнче ꙋршїи саꙋ арꙋнкат ꙟн апъ ши ꙟн нотѫнд пꙋтерник аꙋ скъпат сънътошй ла ꙋскат. Доꙋй биволй че се афла ꙟ корабїе аꙋ ꙋрмат асемене; ꙟсъ ꙟ лок де а тъе апа дѣ дрептꙋл, саꙋ алꙋнекат ꙟ матка валꙋрилор ши ꙟн а трїа сърꙋтꙋръ саꙋ фѫкꙋт не въꙁꙋцй; пре кꙋм ши ꙋн кѫйне че май ръмѫсесъ сѫнгꙋр вїꙋ ꙟ корабїе не врѫнд асъ мишка дин лок, саꙋ акꙋфꙋндат ꙟпреꙋнъ кꙋ дѫнса. Ѡ инсꙋлъ че се ꙟпреꙋнъ прин ꙋн под ꙟпарте ачест катаракт ꙟ доꙋъ пърцй. Францꙋꙁїй че стъпѫнѣ Канада ла 1751 аꙋ ꙁидит пе малꙋл дѣ дрѣпта фортеца Нїагара, карѣ астъꙁй есте а статꙋрилор ꙋните; їар пе малꙋл дѣ стѫнга ла гꙋра рѫꙋлꙋй се афлъ ꙟтърита четате Нїагара, ꙋнде се фаче комерц маре де блане кꙋ сълбатичїй дела мѣꙁъ ноапте ши апꙋсꙋл Америчей.

ѠБСЕРВАЦЇЙ МЕТЕОРОЛОГИЧЕ.

Ꙁїоа	Ѡбсервацїей	Калдомесор	Греомесор	Старѣ аерꙋлꙋй
20	декемврїе диминѣца ла 8 ч	— 6	29 - 3	ноꙋр

Да 23 декемврїе Соареле рѫсаре ла 3 ч. 26 м ꙟ мѣꙁъ ꙁи вине ла 7 ч. 43 м.